

УДК 376.1-056.37

DOI <https://doi.org/10.32782/2412-9208-2025-1-166-176>

**PROSPECTS FOR THE IMPLEMENTATION OF THE CONCEPT
OF THE NEW UKRAINIAN SCHOOL FOR CORRECTIONAL
(SPECIAL) PEDAGOGY**

**ПЕРСПЕКТИВИ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ
ШКОЛИ ДЛЯ КОРЕКЦІЙНОЇ (СПЕЦІАЛЬНОЇ) ПЕДАГОГІКИ**

Larysa SUKHARIEVA,

Postgraduate Student,
Mykola Yarmachenko Institute of
Special Pedagogy and Psychology of
the National Academy of educational
sciences of Ukraine,
9, M. Berlinskogo Str., Kyiv, 04060,
Ukraine

mega_larisa21@ukr.net
<https://orcid.org/0009-0006-0376-6564>

Лариса СУХАРЄВА

аспірантка,
Інститут спеціальної педагогіки
і психології
імені Миколи Ярмаченка
НАПН України,
вул. Максима Берлінського, 9,
м. Київ, 04060, Україна

Yevheniia KOCHERHA,

Candidate of Pedagogical Sciences,
Associate Professor at the
Department of Psychology,
Berdyansk State Pedagogical
University
66, Zhukovsky Str., Zaporizhzhia,
69000, Ukraine

blagomir2013@gmail.com
<https://orcid.org/0000-0002-5593-6346>

Євгенія КОЧЕРГА,

кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри психології,
Бердянський державний
педагогічний університет
вул. Жуковського, 66, м. Запоріжжя,
69000, Україна

ABSTRACT

The article explores the prospects for implementing the New Ukrainian School Concept in the field of special (correctional) pedagogy, particularly within the activities of educational and rehabilitation centers. It examines the main directions of educational reform in line with national educational priorities, global challenges of modern society, and the pro-European educational policy. The paper characterizes key trends in the transformation of the education system, such as the transition from traditional approaches to a competency-based model, the development of an inclusive educational environment, child-centered learning, and partnership pedagogy.

Particular attention is paid to the role of correctional pedagogy in the process of educational reform, its significance for learners with special educational needs,

and the potential for improving teaching and rehabilitation methods within educational and rehabilitation centers. The article outlines the fundamental components of the New Ukrainian School Concept in the context of correctional pedagogy, including curriculum renewal, the preparation of motivated teachers, a holistic educational process, institutional autonomy, the implementation of individualized educational trajectories, and the adaptation of educational programs to meet the needs of learners with special educational needs.

The study analyzes the prospects for implementing the New Ukrainian School through the lens of social, cultural, political, and civilizational contexts, as well as the challenges correctional pedagogy faces in the reform process. It highlights the necessity of establishing a continuous teacher training system, ensuring adequate material and technical support for educational institutions, and fostering partnerships among all participants in the educational process.

The article concludes that a comprehensive approach to modernizing special education is essential. This includes program flexibility, the introduction of modern pedagogical methodologies, the development of professional competencies among educators, and the establishment of effective interdisciplinary cooperation. The study proposes cross-cutting vectors for transformation and expansion of the opportunities and prospects of educational and rehabilitation centers in accordance with the core principles of the New Ukrainian School.

Key words: correctional pedagogy, special pedagogy, New Ukrainian School, educational and rehabilitation center, children with special educational needs, inclusion, educational reform.

Постановка проблеми. Стрімкий розвиток сучасного суспільства спричиняє виникнення розриву між інформаційним перенасиченням особистості та постійно зростаючими вимогами сучасного світу. Цей розрив може бути подоланий завдяки системі освіти, а саме реформам, які мають відповідати глобальним викликам. Система освіти має бути не лише гнучкою і адаптивною. Вона повинна мати випереджувальний характер для того, щоб відповідати на виклики технологічного розвитку, змін на ринку праці та соціально-економічні трансформації.

Вітчизняна система освіти стикається з великою кількістю викликів та перешкод, які ускладнюють її розвиток. Але, не зважаючи на це, українська система освіти постійно демонструє проєвропейський напрям розвитку та прагнення до інтеграції в європейський освітній простір. Це проявляється у реагуванні на інновації, модернізації освітніх стандартів і запровадження інноваційних підходів в освітній процес. Ще на початку 2000-х років стало зрозуміло, що основними завданнями освітньої реформи є не лише вдосконалення методик навчання, а й вирішення соціальних питань, таких як забезпечення рівного доступу до якісної освіти, подолання соціально-економічних бар'єрів і створення можливостей для особистісного та професійного розвитку громадян у все більш динамічному та взаємопов'язаному світі.

Нова парадигма освіти передбачає комплексний підхід до розвитку особистості, орієнтований на формування критичного мислення, креа-

тивності та адаптивності. Водночас сучасні підходи до навчання мають сприяти не лише набуттю традиційних знань, а й формуванню компетентностей, що відповідають потребам різних соціальних груп і дозволяють кожній людині вибудовувати власну унікальну освітню траєкторію. У цьому контексті особливого значення набуває впровадження концепції відкритої освіти, яка дає можливість навчатись упродовж життя, розширювати горизонти знань і успішно інтегруватися у швидкозмінний соціокультурний простір.

Концепція Нової української школи (НУШ) є документом, який регламентує практичне втілення напрямів трансформації вітчизняної освіти. Запровадження Концепції НУШ сприяє удосконаленню корекційної (спеціальної) педагогіки, яка втілюється в діяльності Навчально-реабілітаційних центрів (НРЦ).

Аналіз останніх джерел і публікацій. Особливості трансформацій вітчизняної системи освіти відповідно до вимог сучасного світу та європейського вектору розвитку розкрито у працях І. Гавриш, О. Глушко, О. Холтобіної, К. Юр'євої та ін.. Питання запровадження основних підходів та принципів НУШ розглядаються у працях В. Довбні, С. Калашнікової, І. Коберник, В. Ковтунця, Л. Малініної, О. Макаренко, Р. Шияна та ін.. Важливі аспекти розвитку корекційної педагогіки та інклюзивної освіти також є предметом вивчення багатьох вітчизняних дослідників (Г. Блеч, В. Гладуш, В. Засенко, А. Колупаєва, Є. Кочерга, З. Ленів, Я. Чигрина, З. Шевців, Н. Ярмола та ін.). Теоретичні та практичні аспекти діяльності НРЦ розкрито у працях С. Кривошеї, С. Литовченко, Н. Малої, К. Рейди, О. Савчук, К. Тороп та ін.. Але, хочемо зазначити, що у вітчизняних дослідженнях недостатньо розкритим є питання перспектив запровадження Концепції НУШ для діяльності НРЦ.

Метою дослідження є визначення та обґрунтування перспектив реалізації Концепції НУШ для удосконалення корекційної (спеціальної) педагогіки в роботі НРЦ.

Методи дослідження. Під час написання статті були використані теоретичні загальнонаукові методи дослідження: аналіз, синтез, систематизація, узагальнення та порівняння.

Результати дослідження та їх обговорення. Обговорюючи загальні напрямки освітніх змін, звертаємо увагу на дослідження О. Глушко, яка аналізувала європейський вектор українських освітніх реформ. Дослідниця виокремила сім ключових світових тенденцій, що мають визначати майбутні трансформації вітчизняної освіти: усвідомлення впливу глобалізації, пріоритетність гуманістичного підходу, інтеграція змісту освіти, цілісний підхід до навчання, забезпечення рівного доступу до якісної освіти, розширення можливостей місцевого управління через децентралізацію, а також підвищення професійного рівня педагогів [2, с. 9-10].

Водночас під час активних обговорень реформ середньої освіти основні дискусії зосереджувалися навколо кількох ключових питань. Зокрема, це педагогіка партнерства, готовність до впровадження інновацій, необхідність оновлення освітніх стандартів, перегляд цілей і результатів навчання, розширення автономії школи та вчителя, а також покращення матеріально-технічного забезпечення освітнього процесу [6, с. 2-3].

У процесі освітніх реформ важливим завданням є подолання традиційного поділу між спеціальною та корекційною педагогікою. Спеціальна педагогіка зазвичай фокусується на роботі з дітьми, які мають значні порушення розвитку, у спеціалізованих закладах, тоді як корекційна педагогіка охоплює підтримку дітей з особливими освітніми потребами поза інституційним середовищем – у сім'ї, суспільстві тощо [6, с. 172]. Відповідно до сучасних європейських тенденцій варто використовувати поняття «спеціальна педагогіка» як узагальнююче для теорії та практики розв'язання складних освітніх проблем. Також можливе трактування понять «корекційна педагогіка» та «спеціальна педагогіка» як синонімічних [10, с. 6].

На основі аналізу літературних джерел визначаємо контексти освітньої реформи:

1. Цивілізаційний контекст. Геополітичне положення України з моменту здобуття незалежності визначило її прагнення до інтеграції у європейський освітній простір. Концепція НУШ, спираючись на кращий європейський досвід, спрямована на досягнення євроінтеграційних цілей держави [1]. Водночас, у контексті глобальних викликів та гібридних загроз для західної цивілізації, освітній процес в Україні повинен бути спрямований не лише на формування у здобувачів освіти компетентностей, необхідних для успішного життя в сучасному технологічному світі, а й спрямований на розвиток навичок, що сприятимуть зміцненню демократичних цінностей, громадянської свідомості та особистої стійкості. Особливу увагу слід приділяти розвитку здоров'язбережувальної компетентності [5], навичок критичного мислення, копінгових стратегій, культурного розуміння та активної громадянської позиції.

2. Культурний контекст. Україна має багату культурну спадщину, виразну національну ідентичність та глибоку повагу до культурного різноманіття [3, с. 241]. Важливим завданням освітніх реформ є збереження цієї ідентичності у поєднанні з відкритістю до інших культур. НУШ має сприяти формуванню національної свідомості, одночасно інтегруючи до освітнього процесу цінності міжкультурного діалогу та толерантності. У сучасних умовах особливо актуальним стає збереження української мови, національної педагогічної, мистецької та етичної традиції, які перебувають під загрозою через зовнішні впливи.

3. Політичний контекст. Політичний вектор розвитку освіти безпосередньо визначається цивілізаційним вибором країни. Гуманітарна сфера є ключовим інструментом реалізації стратегічних цілей держави, але її впровадження ускладнюється сучасними викликами. Пандемія COVID-19 та повномасштабне вторгнення з 2022 року призвели до серйозних освітніх втрат і змусили освітню систему адаптуватися до нових реалій. Дистанційне навчання, освітня депривація учнів і студент здобувачів освіти, необхідність термінових змін у методах навчання та організації освітнього процесу – все це вимагає гнучкості, швидких рішень та якісного управління реформами [11, с. 153].

4. Соціальний контекст. Соціальні трансформації в Україні від початку 1990-х років мали значний вплив на освіту. Пострадянський спадок, економічні кризи та геополітичні виклики зумовили зміни в суспільних цінностях та очікуваннях. Освіта має не лише забезпечувати академічні знання, а й сприяти формуванню активної громадянської позиції, здатності до самореалізації та готовності здобувачів освіти до викликів сучасного глобалізованого світу. В умовах скорочення соціальних гарантій особливу роль відіграють навички адаптації, особиста відповідальність та здатність відстоювати національні інтереси [7, с. 12].

5. Освітній контекст. Попри значний поступ у модернізації, українська освітня система досі містить елементи радянської спадщини: централізованість, фокус на механічному запам'ятовуванні, нестачу уваги до критичного мислення та креативності. НУШ покликана змінити цей підхід, відмовившись від застарілих освітніх моделей на користь компетентнісного підходу, інтегративного навчання та особистісно орієнтованих методів. Успішне впровадження цих змін сприятиме формуванню суспільства, здатного до саморозвитку, інноваційної діяльності та активної участі в глобальному просторі [4, с. 47].

Щодо перспектив розвитку корекційної педагогіки, варто відзначити, що реформування структури НУШ ґрунтується на нейрофізіологічних засадах, відповідно до яких дитячий організм не здатний сприймати більше, ніж передбачено природними віковими можливостями. Для дітей з ООП ці обмеження ще суворіші або ж потребують адаптації відповідно до індивідуальних особливостей сприйняття інформації – через певний сенсорний канал чи спеціальні методи навчання. Тому організаційні зміни в межах НРЦ набувають особливого значення, адже саме вони можуть забезпечити ефективну реалізацію індивідуалізованого підходу, враховуючи потреби кожної дитини.

Автори Концепції НУШ [8] запропонували її дев'ятикомпонентну модель. Для більш глибокого розуміння її впливу на освітній процес доцільно розглядати цю модель у взаємозв'язку з ключовими потребами спеціальної педагогіки, яка реалізується в межах спеціальних шкіл

і НРЦ. Розкриємо відповідні компоненти у кореляції з корекційною педагогікою в рамках діяльності НРЦ:

1. Новий зміст освіти для формування життєвих компетентностей. У контексті корекційної педагогіки цей компонент передбачає те, що освітньо-реабілітаційні центри потребують оновлення навчально-корекційних програм і створення індивідуальних планів, щоб ефективніше розвивати життєво важливі навички та академічні знання у здобувачів освіти з ООП.

2. Умотивований учитель, який творить і розвивається. У контексті корекційної педагогіки цей компонент передбачає те, що у корекційних закладах повинні працювати виключно вмотивовані та належно підтримані вчителі, які зацікавлені у творчому та гнучкому вирішенні унікальних навчально-корекційних завдань здобувачів освіти з ООП.

3. Наскрізність виховного процесу на основі цінностей. У контексті корекційної педагогіки цей компонент передбачає те, що у корекційній педагогіці важливу роль відіграє цілісний розвиток здобувачів освіти, який повинен базуватися на багатовимірній комунікації, зокрема на соціальному та емоційному навчанні. Це у свою чергу сприятиме формуванню ключових цінностей, таких як інклюзивність, повага до різноманіття, емпатія, стійкість і прийняття власної унікальності.

4. Децентралізація, ефективне управління й автономія. У контексті корекційної педагогіки цей компонент передбачає те, що НРЦ та реабілітаційні установи мають мати автономію. Це дозволить їм гнучко адаптувати програми та послуги відповідно до індивідуальних потреб здобувачів освіти та сприятиме ефективному управлінню матеріальними і кадровими ресурсами, забезпечуючи якісну підтримку здобувачів освіти з ООП.

5. Педагогіка, що ґрунтується на партнерстві між учнем, учителем і батьками. У контексті корекційної педагогіки цей компонент передбачає те, що тісна взаємодія між здобувачами освіти, педагогічними працівниками, батьками та іншими фахівцями сприяє індивідуальній підтримці, соціалізації, неформальному навчанню та узгодженню зусиль для комплексного задоволення освітніх, соціальних і корекційних потреб здобувачів освіти з ООП.

6. Орієнтація на потреби учня в освітньому процесі, дитиноцентризм. У контексті корекційної педагогіки цей компонент передбачає те, що ця педагогіка зосереджується на дитиноцентризованих підходах. Вони враховують індивідуальні стилі навчання, здібності та вподобання здобувачів освіти. Вона передбачає ретельну оцінку унікальних сильних сторін і труднощів кожної дитини, щоб створити оптимальні умови для її освіти та розвитку.

7. Нова структура школи, яка дає змогу добре засвоїти новий зміст і набути компетентності для життя. У контексті корекційної педагогіки цей

компонент передбачає те, що нова структура НРЦ повинна розвиватися у напрямі розширення їхніх повноважень, усунення розриву між інклюзивними та спеціальними закладами освіти, а також створення доступного середовища з використанням спеціальних засобів, обладнання та міждисциплінарних команд фахівців.

8. Справедливий розподіл публічних коштів, який забезпечує рівний доступ усіх дітей до якісної освіти. У контексті корекційної педагогіки цей компонент передбачає відповідне фінансування та ефективне розпорядження коштами на місцевому рівні. Це дозволять НРЦ забезпечити сприятливе освітнє середовище, а також впроваджувати якісні освітні та корекційні послуги.

9. Сучасне освітнє середовище, яке забезпечить необхідні умови, засоби й технології в рамках освітнього закладу й поза ним. У контексті корекційної педагогіки цей компонент передбачає те, що не дивлячись на певну закритість НРЦ, корекційна педагогіка потребує відкритості та доступу до сучасних технологій, адаптивних ресурсів, допоміжних засобів, а також розширення позаінституційної педагогічної взаємодії для гармонійного зближення з інклюзивним соціальним та освітнім середовищем.

Отже, наскрізні базові принципи НУШ визначають вектори трансформації та розширення можливостей і перспектив діяльності НРЦ (рис. 1).

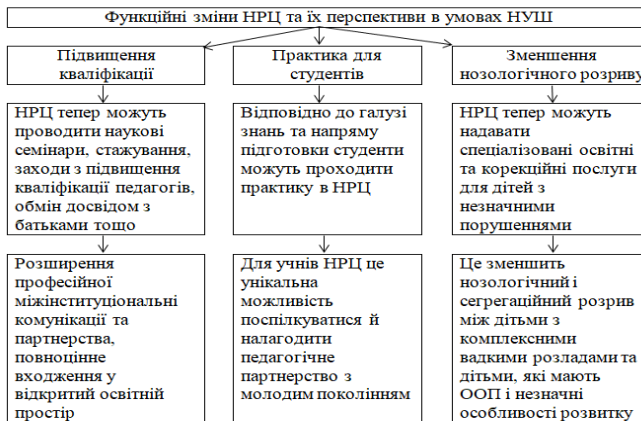

Рис. 1. Схема перспектив змін НРЦ в умовах НУШ

Отже, запровадження основних положень та підходів НУШ є важливим етапом у реформуванні загальної середньої освіти в Україні, який спрямований перш за все на інтеграцію інноваційних підходів. Відпо-

відно до Концепції НУШ розробляються та запроваджуються нові освітні стандарти, розвивається педагогічне партнерство, створюються умови для забезпечення академічної свободи для педагогічних працівників. І найважливіше, з огляду особливостей роботи зі здобувачами освіти з ООП, Концепція НУШ дозволяє фокусуватися на потребах здобувачів освіти через дитиноцентрований підхід. Концепція НУШ також акцентує увагу на вдосконаленні освітніх процесів, реструктуризації закладів освіти для підтримки нового змісту та створення умов для формування ключових компетентностей, децентралізації управлінських процесів та створенні сучасного освітнього середовища.

Висновки. У контексті корекційної педагогіки, Концепція НУШ відкриває можливості для посилення взаємодії між спеціальними закладами освіти та звичайними закладами освіти, що сприяє розвитку інклюзивної освіти. Особлива увага приділяється індивідуальному підходу до навчання, що дозволяє створити сприятливе освітнє середовище для здобувачів освіти з різними освітніми потребами. Проте для досягнення успіху в реалізації Концепції НУШ необхідні зміни у підходах до професійної підготовки та підвищення кваліфікації педагогічних працівників, раціональний розподіл ресурсів та створення систем підтримки для рівних освітніх можливостей.

Для корекційної педагогіки в Україні це означає значні трансформації, включаючи зменшення розриву між спеціальними та інклюзивними закладами освіти, інноваційні підходи до створення освітніх програм та підготовки педагогічних працівників, а також створення варіативних складових корекційної освіти для задоволення потреб здобувачів освіти з ООП.

Література

1. Гавриш І. В., Холтобіна О. У., Юр'єва К. А. Модернізація загальної середньої та професійної освіти в Україні: цивілізаційний і національний контекст. *Засоби навчальної та науково-дослідної роботи*, 2020. № 52. 6–20. URL: <http://journals.hnpu.edu.ua/index.php/sciencemeans/article/view/2959/0> (дата звернення: 28.03.2025).
2. Глушко О. З. Європейський вектор освітніх реформ в Україні. *Український педагогічний журнал*. 2017. № 4. С. 5–11. URL: <http://uej.undip.org.ua/upload/iblock/6a9/6a9837200fea445ba7e87703baf1d30f.pdf>. (дата звернення: 28.03.2025).
3. Довбня В. Нова українська школа: спроба філософсько-антропологічного осмислення. *Філософія освіти*. 2018. № 1. С. 240–258. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/PhilEdu_2018_1_14 (дата звернення: 28.03.2025).
4. Зеленська Л. Д., Саакова С. О. Нова українська школа – стан та перспективи. *Імідж сучасного педагога*. 2019. № 1. С. 5–7. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/isp_2019_1_3 (дата звернення: 28.03.2025).
5. Кочерга Є. В. Розвиток здоров'язбережувальної компетентності вчителів хімії в заклад післядипломної освіти : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 Теорія і методика професійної освіти. Київ, 2021. 321 с. URL: https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2021/03/Kocherha_E_05-04-2021_disertac.pdf (дата звернення: 28.03.2025).

6. Мала Н. Використання інформаційно-комунікаційних технологій в корекційно-реабілітаційному процесі навчання дітей з особливими освітніми потребами в умовах НУШ. *Соціальне партнерство та міжвідомча взаємодія у вирішенні актуальних проблем інклюзії* : Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Чернівці, 22 листопада 2019 р.). Чернівці : Технодрук, 2019. С. 171–177.

7. Малініна Л. Нова українська школа: формування соціальної компетентності учнів початкової школи: навч.-метод. посіб. Київ : Грамота, 2021. 72 с. URL: https://lib.imzo.gov.ua/wa-data/public/site/books2/navchalno-metodychny-posibnyky/dlyapredpraysivnykiv/Lolita_Malinina_2_Kompet_sait.pdf (дата звернення: 28.03.2025).

8. Нова українська школа : концептуальні засади реформування середньої школи : затв. рішенням МОН України 27.10.2016 / [упоряд.: Гриневич Л., Елькін О., Калашнікова С., Коберник І., Ковтунець В., Макаренко О., Малахова О., Нанаєва Т., Усатенко Г., Хобзей П., Шиян Р. ; за заг. ред. Грищенко М.]. [Б. м., 2016]. 40 с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення: 28.03.2025).

9. Онищук Л. Нова українська школа: реалії та перспективи. *Український педагогічний журнал*. 2018. № 1. С. 47–53.

10. Спеціальна педагогіка : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О. В. Мартинчук, І. М. Маруненко, К. В. Луцько та ін. Київ : Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2017. 364 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/23200/1/O_Martynchuk_I_Marunenko_K_Lutsko_O_Taran_T_Melnichenko_T_Yezhova_SP_KSPKIO_IL.pdf (дата звернення: 28.03.2025).

11. Степанець Н. М., Герасименко В. А., Темченко, О. В. Нова Українська Школа в умовах війни. *Science and development of methods for solving modern problems : Proceedings of the XXVIII International Scientific and Practical Conference* (July 18 – 21, 2023, Melbourne, Australia). С. 159–162. URL: <https://isg-konf.com/science-and-development-of-methods-for-solving-modern-problems/> (дата звернення: 28.03.2025).

References

1. Havrysh, I. V., Kholobina, O. U., Yurieva, K. A. (2020). Modernizatsiia zahalnoi serednoi ta profesiinoi osvity v Ukraini: tsyvilizatsiyni i natsionalnyi kontekst [Modernization of general secondary and vocational education in Ukraine: civilizational and national context]. *Zasoby navchalnoi ta naukovy-doslidnoi roboty*, 52, 6–20. Retrieved from: <http://journals.hnpu.edu.ua/index.php/scienceans/article/view/2959/0> [in Ukrainian].

2. Hlushko, O. Z. (2017). Yevropeyskyi vektor osvity reform v Ukraini [European vector of educational reforms in Ukraine]. *Ukrainskyi pedahohichnyi zhurnal*, 4, 5–11. Retrieved from: <http://uej.undip.org.ua/upload/iblock/6a9/6a9837200fea445ba7e87703ba1d30f.pdf>. [in Ukrainian].

3. Dovbnia, V. (2018). Nova ukrainska shkola: sproba filosofsko-antropolohichnoho osmyslennia [The New Ukrainian School: An Attempt at Philosophical and Anthropological Understanding]. *Filosofia osvity*, 1, 240–258. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/PhilEdu_2018_1_14 [in Ukrainian].

4. Zelenska, L. D., Saakova, S. O. (2019). Nova ukrainska shkola – stan ta perspektyvy [New Ukrainian School – Status and Prospects]. *Imidzh suchasnoho pedahoha*, 1, 5–7. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/isp_2019_1_3 [in Ukrainian].

5. Kocherha, Ye. V. (2021). Rozvytok zdoroviazberezhuvanoi kompetentnosti vchyteliv khimii v zaklad pisladyplomnoi osvity [Development of Chemistry teachers' health saving competence in postgraduate educational institutions.] (The thesis for a Candidate Degree in Pedagogical Sciences for the speciality 13.00.04 – Theory and

Methodology of Professional Education). Kyiv. Retrieved from: https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2021/03/Kocherha_E_05-04-2021_disertac.pdf [in Ukrainian].

6. Mala, N. (2019). Vykorystannia informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii v korektsiino-reabilitatsiynomu protsesi navchannia ditei z osoblyvymy osvithnymy potrebamy v umovakh NUSH [The use of information and communication technologies in the correctional and rehabilitation process of teaching children with special educational needs in the conditions of the New Ukrainian School]. *Sotsialne partnerstvo ta mizhvidomcha vzaiemodiia u vyrishenni aktualnykh problem inkluzii : Materialy Mizhnarodnoi naukovopraktychnoi konferentsii* (Chernivtsi, 22 lystopada 2019 r.). Chernivtsi : Tekhnodruk, 171–177. [in Ukrainian].

7. Malinina, L. (2021). Nova ukrainska shkola: formuvannia sotsialnoi kompetentnosti uchniv pochatkovoi shkoly [New Ukrainian School: Formation of Social Competence of Primary School Students] : navch.-metod. posib. Kyiv : Hramota, Retrieved from: https://lib.imzo.gov.ua/wa-data/public/site/books2/navchalno-metodychny-posibnyky/dlya-pedpraysivnykiv/Lolita_Malinina_2_Kompet_sait.pdf [in Ukrainian].

8. Nova ukrainska shkola : kontseptualni zasady reformuvannia serednoi shkoly [New Ukrainian School: Conceptual Principles of Secondary School Reform]: zatv. rishenniam MON Ukrainy 27.10.2016 / [uporiad.: Hrynevych L., Elkin O., Kalashnikova S., Kobernyk I., Kovtunets V., Makarenko O., Malakhova O., Nanaieva T., Usatenko H., Khobzei P., Shyian R. ; za zah. red. Hryshchenka M.]. [B. m., 2016]. Retrieved from: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> [in Ukrainian].

9. Onyshchuk, L. (2018). Nova ukrainska shkola: realii ta perspektivy [New Ukrainian School: Realities and Prospects]. *Ukrainskyi pedahohichnyi zhurnal*, 1, 47–53.

10. Spetsialna pedahohika [Special pedagogy] : navch. posib. dlia stud. vyshch. navch. zakl. / O. V. Martynchuk, I. M. Marunenko, K. V. Lutsko ta in. Kyiv : Kyiv. un-t imeni Borysa Hrinchenka, 2017. Retrieved from: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/23200/1/O_Martynchuk_I_Marunenko_K_Lutsko_O_Taran_T_Melnichenko_T_Yezhova_SP_KSPKIO_IL.pdf [in Ukrainian].

11. Stepanets, N. M., Herasymenko, V. A., Temchenko, O. V. (2023). Nova Ukrainska Shkola v umovakh viiny [Ukrainian School in Wartime]. *Science and development of methods for solving modern problems : Proceedings of the XXVIII International Scientific and Practical Conference* (July 18–21, 2023, Melbourne, Australia), 159–162. Retrieved from: <https://isg-konf.com/science-and-development-of-methods-for-solving-modern-problems/> [in Ukrainian].

АНОТАЦІЯ

Стаття присвячена аналізу перспектив реалізації Концепції Нової української школи у сфері корекційної (спеціальної) педагогіки, зокрема в діяльності навчально-реабілітаційних центрів. У роботі розкрито основні напрями реформування вітчизняної системи освіти у відповідності до національних освітніх пріоритетів, глобальних викликів сучасного суспільства, проєвропейської освітньої політики. Охарактеризовано основні тенденції трансформації системи освіти, зокрема перехід від традиційних підходів до компетентнісного, розбудови інклюзивного освітнього середовища, дитиноцентризму та педагогіки партнерства.

Особлива увага приділена ролі корекційної педагогіки в умовах реформування системи освіти, її значенню для здобувачів освіти з особливими освітніми потребами та можливостям удосконалення методик навчання і реабілітації в межах навчально-реабілітаційних центрів. Окреслено основні складові Концепції Нової

української школи у контексті розвитку корекційної педагогіки, зокрема оновлення змісту освіти, підготовку вмотивованих педагогів, наскрізний виховний процес, автономію закладів освіти, впровадження індивідуальних освітніх траєкторій та адаптацію освітніх програм до можливостей здобувачів освіти з особливими освітніми потребами.

Проаналізовано перспективи реалізації Нової української школи через призму соціального, культурного, політичного та цивілізаційного контекстів, а також виклики, з якими стикається корекційна педагогіка у процесі реформування. Окреслено необхідність створення системи безперервного навчання педагогів, забезпечення відповідного матеріально-технічного оснащення закладів освіти та підтримки партнерства між усіма учасниками освітнього процесу.

Зроблено висновок про важливість комплексного підходу до модернізації спеціальної освіти, який включає гнучкість програм, впровадження сучасних педагогічних методик, розвиток професійних компетентностей педагогічних працівників і забезпечення ефективної міждисциплінарної взаємодії. Запропоновано наскрізні вектори трансформації та розширення можливостей і перспектив діяльності навчально-реабілітаційних центрів відповідно до базових принципів Нової української школи.

Ключові слова: корекційна педагогіка, спеціальна педагогіка, Нова українська школа, навчально-реабілітаційний центр, діти з особливими освітніми потребами, інклюзія, освітня реформа.